Het Fries Bestuursakkoord WaterKeten

Het Fries Bestuursakkoord WaterKeten (FBWK) is een samenwerkingsverband tussen het Wetterskip Fryslân, drinkwaterbedrijf Vitens, de provincie Fryslân en alle 31 Friese gemeenten. Dit verband bestaat officieel sinds 19 februari 2010 en is in het provinciehuis in Leeuwarden ondertekend. In wezen is het FBWK een innovatieprogramma. Het FWBK heeft doelen die betrekking hebben op zuivering en hergebruik van afvalwater, het ontwikkelen van nieuwe (duurzame) sanitaire voorzieningen en het verminderen van chemicaliën en afvalstoffen in de processen van de waterketen. Een belangrijk onderdeel van het bestuursakkoord is om de inwoners van Fryslân te betrekken bij deze doelen.

De ambities van het FBWK zijn:

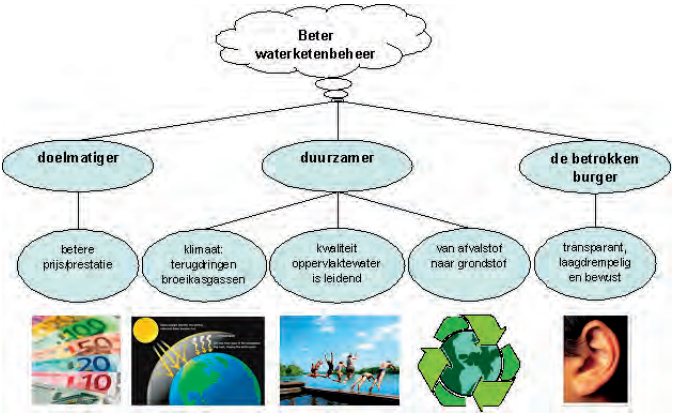
- Doelmatigheid: hierbij wordt gedacht aan een zo goed mogelijke prijs/prestatieverhouding voor het leveren van de diensten van de waterketen. Het landelijk bestuursakkoord heeft de doelmatigheidsverhoging voor de komende 10 jaar op 10 à 20% vastgesteld, het referentiejaar is 2010.
- Duurzaamheid: hieronder vallen klimaat, kwaliteit van het oppervlaktewater en hergebruik van afvalstoffen. De doelen zijn om in 2020 een reductie van broeikasgassen te realiseren van 30%. Voor de kwaliteit van het oppervlaktewater is het belangrijk dat de processen van de waterketen geen negatieve invloed hebben op andere functies die afhankelijk zijn van oppervlaktewater, zoals de natuur, landbouw en recreatie. Voor het hergebruik van afvalstoffen is het doel om een gesloten waterketen te realiseren.
- Betrokken burger: Voor de betrokkenheid van de burger is het belangrijk dat de onderdelen van de waterketen transparant zijn voor de burgers. De mensen moeten weten wat er gebeurt met het geld dat ze betalen voor de verschillende rekeningen. Tot slot is het belangrijk dat de burgers hun eigen verantwoordelijkheid nemen. Ze zijn een belangrijke schakel in de waterketen aangezien ze de klantvraag bepalen. Onder andere hierdoor hebben ze een sterke invloed op de doelmatigheid en effectiviteit van de waterketen. Zowel huishoudens als organisaties moeten zich hiervan bewust worden. Het uiteindelijke doel is dan natuurlijk om zo weinig mogelijk drinkwater te gebruiken.

WERKGROEP WADDEN

De Werkgroep Wadden is één van de uitvoeringsgroepen van het FBWK. Deze werkgroep bestaat uit participanten van Vitens, 't Wetterskip Fryslân, de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden en de Waddeneilanden. Het hoofddoel van de

Werkgroep Wadden is om de Waddeneilanden in 2020 volledig zelfvoorzienend te laten zijn op het gebied van duurzame energie en watervoorziening.

De noodzaak tot duurzaam produceren en consumeren dringt steeds meer door in de maatschappij. Ook in de politiek komt steeds meer aandacht voor duurzaamheid. Uit deze trend is onder andere het plan voortgekomen om de Waddeneilanden duurzaam zelfvoorzienend te maken.

De Werkgroep Wadden werkt aan de ambitie om een duurzame, gesloten waterketen te realiseren op de Friese eilanden. Onder een duurzame, gesloten waterketen kun je o.a. verstaan dat in elke schakel van de waterketen:

- zo min mogelijk grondstoffen (inclusief water) worden verbruikt
- zo min mogelijk energie wordt verbruikt
- zo min mogelijk afval wordt geproduceerd
- energie uit duurzame hulpbronnen wordt opgewekt
- afval c.q. afvalwater zoveel mogelijk wordt hergebruikt om zodoende de keten te sluiten.

Daarnaast kun je denken aan wat de betekenis is van de waterketen voor alle belanghebbenden, voor mens, milieu en de meerwaarde in economische zin (ook wel people, planet, profit/prosperity genoemd).

In 2011 is onderzoek gedaan naar de schakels van de waterketen met betrekking tot Ameland. Wat gaat er per schakel om in de waterketen op het gebied van energie, kosten en liters water. Deze opdracht is verstrekt door de Werkgroep Wadden.

De vraag die zij stelden was: *Is het mogelijk dat Ameland duurzaam zelfvoorzienend wordt op het gebied van de gehele waterketen?*

Bij het onderzoek waren een viertal organisaties betrokken, te weten:

- Drinkwaterbedrijf Vitens
- Gemeente Ameland
- Waterschap Fryslân
- Provincie Fryslân

De gebruikers van de waterketen, burgers en organisaties, zijn geen onderdeel van de processen, maar hebben wel een grote invloed op de waterketen. Zij zijn het tenslotte die de klantvraag bepalen en ze zijn nodig voor het behalen van bepaalde doelstellingen.

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat er meerdere kansen en bedreigingen zijn voor het verwezenlijken van een zelfvoorzienend eiland. De grootste bedreigingen zitten hem in de luxetrend. Steeds meer caravans en tenten verdwijnen om plaats te maken voor luxe bungalows. Deze bungalows hebben vaak luxe voorzieningen, die veel water verbruiken. Mensen willen steeds meer comfort, waardoor oude waterbesparende producten niet worden geïnstalleerd. De kansen liggen hem meer in nieuwe producten, waarbij er geen comfort hoeft te worden ingeleverd. Douches met circulerende waterstromen of douches met luchtdruk bieden hier kansen. Het voorlopig eerste advies uit het onderzoek is dat het het proberen waard is om Ameland in de toekomst zelfvoorzienend te maken. Over de deadline van 2020 wordt echter getwijfeld. Wanneer wel aan deze deadline zal worden vastgehouden zorgt dit voor grootschalige kapitaalvernietiging.

Tonny Hemme,
Vitens